

Utdanningsdirektoratet
Att: Juridisk avdeling 2
Postboks 9359 Grønland
0135 Oslo

Deres ref.: 2015/3445

Oslo 14. august 2015

HØRING – FINANSIERING AV BARNEHAGER

Vi viser til høringsbrev datert 22. mai 2015 om finansieringsmodell for private barnehager.

Samskipnadsrådet er det nasjonale organet som samler alle samskipnadene i Norge. Studentsamskipnadens barnehagetilbud er primært rettet mot studenter og er med på å oppfylle studentsamskipnadens formål om lik rett til utdanning. Barnehager i nærheten av læresteder og studentboliger som er fleksible i eksamenstider og som tilpasser sitt tilbud etter semesterrytmen er viktig for at man kan forene rollen som student og forelder i Norge. Studentbarnehager regnes som private barnehager og mottar tilskudd på lik linje med andre private barnehageaktører. Det er likevel viktig å presisere at Samskipnadene er ideelle aktører og ikke tar sikte på noen profitt ved sin barnehagedrift. Et eventuelt overskudd disponeres av samskipnadens styre, der studentene har flertallet, for å bedre samskipnadens tilbud. Samme rammevilkår

Selv om brukergruppen er snevrere definert er enhver samskipnads barnehagetilbud underlagt de samme rammevilkår som andre private barnehager i samme kommune. Vi ansetter i samme arbeidsmarked som dem og har de samme kommunale rammevilkår. Dermed vil behovet for forutsigbarhet i finansieringen måtte vurderes i sammenheng med behovet for lokal likebehandling.

Samskipnadens barnehager har opplevd noen av de samme problemene med varierende kommunale tilskudd som ligger til grunn for forslaget. På den andre siden vil ikke nasjonale tilskudd kunne reflektere de forskjeller i lønnsnivå som finnes mellom kommunene.

Felles endringer

Samskipnadsrådet ønsker velkommen de nye reglene om kapitaltilskudd. Dette vil forhåpentligvis gjøre tilskuddet mer treffsikkert, samtidig som en minimumssats vil gjøre det mulig å bygge seg opp en buffer for nyinvesteringer og rehabilitering. Likeledes er vi fornøyde med at barnehageforlikets løfte om full gjennomsnittssats nå innføres.

Vedrørende pensjonsutgifter er vi enige i at målet må være at reelle pensjonskostnader dekkes. Prosentsatsen som foreslås virker rimelig. Ytelsesordninger har vært og er hos mange fortsatt vanlige – også blant private barnehager. Disse ordningene er dog for mange under omdanning over til alternativer som innskuddsordninger. Det bør i denne situasjonen vurderes særregler for dekning av pensjonskostnader.

SAMSKIPNADSRÅDET

Forenklingsforslagene til forskriften bør vurderes opp mot at den også skal kunne leses av ikke-jurister. Elementer som den ulovfestede vilkårlæren og en overordnet formålsbestemmelse kan være nyttig å beholde i forskriften for å gjøre den lettere tilgjengelig for kommunale saksbehandlere og private barnehageaktører.
Nasjonal eller lokal sats?

Forutsigbarhet, forenkling og gode rammer for driften av barnehager er det viktigste uansett hvilken ordning man velger. Blant Samskipnadsrådets medlemmer varierer det hvilke utslag hver av modellene vil gi. Det vil her fremheves fordelene og ulempene ved hver modell, samt konkrete innspill.

Modell 1: Kommunale satser

Kommunale satser vil bidra til lik behandling av offentlige og private aktører innad i kommunen, noe som ikke vil være tilfellet ved nasjonale satser. Videre er det gjerne slik at lønnsnivået varierer i de forskjellige kommunene, noe som ikke blir tatt hensyn til i forslaget fra direktoratet.

Et annet viktig moment er at man må se kommunenes myndighet til å pålegge barnehagesektoren kvalitetsrammer, og andre typer bindende vedtak, i sammenheng med en finansieringsmodell. Kommunene vil fortsatt sette mange rammer for driften, men får ikke ansvaret for å sikre at både kommunale og private aktører skal ha samme økonomiske rammevilkår. Hvis kommunene pålegger barnehagene krav uten å måtte forholde seg til den økonomiske konsekvensen av kravene kan dette gi uheldige incentiver til kommunene.

For å håndtere dagens utfordringer med kapasitetsproblemer og komplisert regelverk, er det viktig at det blir forenklinger. I tillegg bør det undersøkes om den foreslåtte videreføringen av frivillige nasjonale satser kan videreutvikles og utvides til å gjelde flere kommuner. Kapasitetsproblemer hos kommuner bør også ses i sammenheng med den pågående kommunereformen slik Direktoratet fremhever.

Modell 2: Nasjonale satser

Argumentene for en nasjonal sats har vært at dette vil lette kommuner for den administrative byrde det er å regne ut lokale satser. Nasjonale satser kan også motvirke mangel på forutsigbarhet for private aktører og at det verner private fra en kommunal underbudsjettering av barnehager.

Ettersom den nasjonale modellen innebærer at kommunalt styringsansvar blir adskilt fra nasjonal finansiering, er det viktig at den foreslåtte klageretten til fylkesmannen også omfatter kommunale vedtak om rammevilkår og krav til private barnehager.

Som nevnt overfor er det ganske varierende lønnsnivå i ulike kommuner og det er en forutsetning at man i tilskuddet ikke systematisk underfinansierer private barnehager som ligger i kommuner med høyt lønnsnivå. Det er kun foreslått å justere for bemanningstetthet og arbeidsgiveravgift i den nasjonale modellen. For å sikre at det fortsatt er hensiktsmessig å drive private barnehager med god kvalitet i deler av landet med høyere lønnskostnader, bør det også justeres for lønnsnivå.

Med hilsen

Lisbeth Dyrberg
Leder Samskipnadsrådets styre